

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2023-06-05 Nr. S23/06/182

info@am.lt

mindaugas.zolynas@am.lt

DĖL MEDŽIŲ IR KRŪMŲ SKELBIAMŲ SAUGOTINAIŠ ŽELDINIAIS

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai**) susipažino su 2023-05-31 pateiktu derinimui Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. D1-716 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai skelbiami saugotinais želdiniais, patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – **Projektu**) ir teikia žemiau išdėstytas pastabas ir pasiūlymus:

1. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punktu ir Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 2 straipsnio 19 dalimi, kurioje pateikiamas sąvokos „želdiniai“ apibrėžimas, siūlome 2.1.2 papunktyje nedetalizuoti kokios formos turi būti laja ar lapų spalva ir 2.1.2 papunktį išdėstyti taip:

„2.1.2. ne jaunesni kaip 15 metų amžiaus introdukuoti (nevietinės kilmės); ~~svyruokline, glausta ar rutulio formos laja, taip pat medžiai spalvotais ar karpytais lapais;~~“

2. Pažymime, kad Projekto 2 punkte vardinami kriterijai pagal kuriuos želdiniai, savivaldybės sprendimu, gali būti pripažinti saugotinais, tuo tarpu, želdynai yra platesnės apimties sąvoka, žyminti ne mažesnę kaip 0,01 hektaro ne miško žemės plotą su želdiniais, kuriame gali būti vandens telkinių, želdynų statinių ir įrenginių, vejų ir gėlynų (*Želdynų įstatymo 2 straipsnio 22 dalis*), todėl siūlome 2.2.1 papunktyje sumažinti ribinį plotą ir išbraukti žodį želdynai ir papunktį išdėstyti taip:

„2.2.1. ne mažesnės kaip 0,013 ha ploto medžių grupės ~~ar želdynai;~~“

3. Rūmų vertinimu, 2.2.2 ir 2.2.4 papunkčiuose nustatyti medžių kamienų ir krūmų dydžiai (1,3 m aukštyje, kamieno diametras 6 cm ir ne žemesni kaip 0,5 m krūmai), atsižvelgiant į atskirų želdinių rūšių savybes, gali išaugti per 2 – 3 metus. Apsaugos tokiems želdiniams suteikimas gali apsunkinti atskirų teritorijų priežiūrą, todėl **siūlome didinti 2.2.2 ir 2.2.4 papunkčiuose numatytą kamieno skersmens dydį bent 2 (du) kartus**. Siūlome remtis Želdynų įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje pateiktu krūmo apibrėžimu ir nenustatyti vieno identifikuojančio požymio - aukščio, bei konkrečių saugotinių savybių identifikavimą palikti savivaldybei ir 2.2.2 ir 2.2.4 punktus išdėstyti taip:

„2.2.2. augantys bendruosiuose planuose nustatytose miestų centrų zonose, didmiesčių pagrindinių centrų zonose ir didmiesčio miesto dalių centrų zonose, gyvenamosiose zonose, pramonės ir sandėliavimo zonose, inžinerinės infrastruktūros koridorių zonose, bendro naudojimo erdvių, atskirųjų želdynų zonose, kai medžių kamieno skersmuo 1,3 m aukštyje ne mažesnis kaip **126** cm ir ne žemesni kaip 0,5 m **savivaldybės sprendime detalizuotomis išskirtinėmis savybėmis pasižymintys** kūmai;

2.2.4. 2.2.4. miestuose ir miesteliuose savivaldybės sprendime patvirtintų rūšių augantys pavieniai medžiai, kurių kamieno skersmuo 1,3 m aukštyje ne mažesnis kaip **126** cm“

4. Atsižvelgiant į didelę visų želdinių, ne tik medžių, sąsajų su kultūros paveldu įvairovę, siūlome pakeisti 2.4.1 ir 2.4.3 papunkčius, paliekant teisę konkrečias savybes identifikuoti savivaldai:

„2.4.1. **istoriniu požiūriu svarbūs želdiniai medžiai; susieti su istorinėmis datomis, žymių žmonių gyvenimu**

2.4.3. buvusiose dvarų sodybose **autentiškumą (ar struktūrą) formuojantys želdiniai; išlikę autentiški medžiai;**“

5. Pažymime, kad dalis, iki šių dienų išlikusių, parkų buvo įveisti dar iki tarpukario (pvz. Palangos miesto botanikos parkas įkurtas 1895-1898 m.), todėl siūlome keisti Projekto 2.5 papunktį ir išdėstyti taip:

2.5. kraštovaizdžiui reikšmingi – autentiški **želdiniai medžiai tarpukario ir pokario metais įveistuose parkuose.**“

Prašome informuoti el. paštu dėl šių Rūmų pastabų ir pasiūlymų svarstymo eigos ir rezultato, ar pasiūlymai buvo priimti ar atmesti. Taip pat pageidaujame, kad atmetimo ir/ar dalinio pritarimo pasiūlymams atveju, būtų nurodyti tokio sprendimo motyvai.

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Algimantas Pliučas